

Загупало в двері прикладом

Павло Тичина

Загупало в двері прикладом, заграло,
зашкрябало в шибку.

— Ану одчиняй, молодице, чого ти там криєшся
в хаті? —

Застукало серце, різнуло: ой горе!
це ж гості до мене.

Та чим же я буду вітати — іще ж не вварився
синочок...

Біжить одмикає сінешні,
гостям уклоняється низько.

Гостей вона просить проходить —
сама ж замикає за ними.

Проходять солдати у хату;
один з них писати сідає,
два інших стають коло печі,
а два при рушницях на дверях.

— Ну, як же живеш, молодице? Показуй,
що вариш-готуєш? —

Стоїть молодиця — ні з місця — і тільки
всміхається тихо.

Горщик витягають із печі,
в нім скрючені пальчики видно.

Стоїть молодиця — ні з місця — і тільки
всміхається чудно.

Знаходять одрізані ноги, реберця,
намочені в цебрі,

і синю голівку під ситом, що вже
почала протухати.

Стоїть молодиця — ні з місця — і тільки
всміхається страшно.

— Ну, як же живеш, молодице?

Чого ти мовчиш, не говориш?

— Отак і живу я... — та й змовкла.

Ой чий же це голос у неї?

Хрипкий, а тремтучий, веселий.

— Та так і живу, — проспівала. —

Хіба ж то йому я не мати?
Чи їсти, скажіть, не хотілось?
Ви хочете їсти? — Сідайте.
Між вами і я молодая.
Повірите, люди, їй-богу: — отак тільки
тут полоснула —
затріпалось зразу і стихло.
Повірите, люди, — їй-богу...
Отак і живу, — проспівала. —
Отак удова молодая, —
і раптом уся затрусилась, мов щось би вона
пригадала.
Очима так дико по хаті і кинулась вся
до синочка,
голівку вона йому гладить
і ротика стулює міцно;
заплакала б тяжко — не може,
лиш б'ється об піл головою:
— Синочку, дитя моє любе!
Ой що ж я з тобою зробила! —
Солдати підводять нещасну,
її освіжають водою.
А писар все пише, все пише — та сльози пишуть
заважають.